

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrlet K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Naši predsodki.

Kranj, 6. septembra.

Ako se človek izprehaja po senčnatih potih dunajskega Ljudskega Vrta, čigar nasadi tvorijo vabljivo, zeleno oazo sredi nepreglednega morja hiš, mu pogled nehote pohiti preko visoke, železne ograje tja proti minoritski cerkvi in proti častiljivi palači cesarskega in kraljevega dvora ter zunanjih zadev, ki stoji onkraj ceste na samotnem trgu. Precejšen del zgodovine je združen s tem poslopjem. Tu so se shajali diplomati že pred sto leti k važnim sejam in konferencam, za časa dunajskega kongresa je bila palača torišče posvetovanj, ki so strmoglavlila Napoleonovo slavo in so bila dalekosežnega pomena za usodo evropskih narodov, državni in konferenčni minister knez Klemens Vencel Lotar Metternich—Winneburg, interesantni mož, ki je imel povsod mnogo sreče, v politiki in pri lepih ženskah, je od tu neomejeno vladal našo monarhijo in njene sosedo.

Visoka okna palače so še dandanes od zunaj večinoma zastrta z železnim omrežjem. Utis, ki ga napravi pogled na ministrstvo, je vsled tega nenavaden. Kot trdnjava in kot iz skupnosti ogromnega mesta izrezana samonikla in neodvisna enota, se dviga poslopje, obrnjeno s pročeljem proti dvoru. Nekak simbol. Misli in načrti, spočeti v ministrstvu zunanjih zadev, so bili vedno v najtesnejši zvezi z osebnimi političnimi težnjami Habsburžanov, obenem pa nas trdno omrežje nemo opozarja, da je tam zadaj poseben svet zase, ki nima nobene podobnosti z vsakdanjim vrvenjem življenja, in čigar poglavitni ter bistveni znak je ali bi vsaj morala biti velikopoteznost idej, predvsem varen, zanesljiv pogled v bodočnost in srečno računanje z možnostmi. Medtem, ko največji odstotni stavek prebivalstva živi v jako ozkem obzorju, ki večkrat ne sega preko domačih hribov in gora ali se vsaj giblje v natančno omejenem delokrogu, ki sta ga začrtala poklic in posebnost z njim spojenih življenjskih razmer, se na trgu pred dvorom stekajo in družijo niti, ki so razpete čez obe hemisferi zemlje in ki posredujejo tesno zvezo z najbolj oddaljenimi kraji in ljudmi.

Popolnoma naravno je, da so zahteve, ki jih mora izpolniti, kdor hoče postati diplomat, že od nekdanj velike. V srednjem veku so bili najsposobnejši za ta poklic sinovi uplivnih plemenitaških rodbin, ki so imeli v prvi vrsti in v največjem obsegu možnost, pridobiti si globok vpogled v znanosti, ki so predpogoj za uspešno delovanje v diplomatični službi. Tudi cerkveni dostojanstveniki, ki so bili poleg plemenitašev skoro edini zastopniki duševne aristokracije, so potovali večkrat kot zastopniki posvetnih dvorov v inozemstvo. Možje, ki so izšli iz preprostega naroda in so dosegli na tedanjih vseučiliščih akademične naslove, so bili redka izjema in sploh niso imeli dostopa v višje kroge, ker so bile socialne razlike mnogo bolj izrazite kot danes in so tvorile nepremostljive prepeade. Zato je razumljivo, da je bila vsled dejanskih razmer diplomacija poseben privilegij plemenitašev.

A kar je bilo nekdanj naravno, je postalo danes nevarnost za državo. To dejstvo velja ne samo za našo monarhijo, ampak povsod, kjer demokratični uplivi niso ustvarili republik. Opažamo namreč v zadnjem času vedno bolj in bolj, da se je pojavila v diplomaciji monarhičnih držav nekaka utrujenost in stagnacija, in da ni več tiste vesele in mladostne življenjske moči, ki je na tako važnih mestih, kot so baš zastopstva v inozemstvu, naravnost neobhodno potrebna. Vsled stroge ekskluzivnosti, ki meščanskim slojem popolnoma onemogoča, da bi sodelovali na tem polju, je nastopilo v diplomaciji občutno mrtvilo. Posebno o avstro-ogrski monarhiji moramo to trditi. Celo liberalno dunajsko časopisje, ki zastopa težnje bogatih meščanskih slojev in ki se sicer ponižno klanja gospodom na trgu pred dvorom, je prišlo do spoznanja, da so razmere v našem zunanjem uradu nezdrave in da bi bilo treba temeljitih preosnov. Meščanski poslanik je po naziranju grofa Leopolda Berchtolda utopija. Površen pogled v seznam avstro-ogrskih diplomatov je jasen dokaz tega mišljenja. Voditelji poslaništev so skoro izključno grofovske krvi, celo nebaroni so precejšnje izjeme, o vitezih sploh ne govorimo. Pokojni baron Rothschild je bil dober prijatelj bivšega zunanjega ministra grofa Goluchowskega in kljub temu ni mogel doseči, da bi postal

njegov sin poslaniški ataše. Celo med aristokracijo samo izbira naš zunanji urad in dosledno zavrača mlade može, katerih plemenitaški naslov še ni dosegel visoke starosti, in katerih kri še ni popolnoma modre barve.

To načelo se mora zdeti celo konservativnemu patrijotu pretirano. Nikakor ne moremo uvideti, zakaj bi morali biti baš ljudje z dolgim imenom in s še mnogo daljšo vrsto pradedov najbolj sposobni za poklic, ki je v konkretnem slučaju, ako je usoda celokupnega prebivalstva odvisna od bistrumnosti in hladnokrvnosti enega samega moža, gotovo eden najtežjih. Morebitni ugovor, da morajo biti diplomati člani visoke aristokracije, ker so v ozkem stiku z dvori, na katerih so akreditirani, ravno vsled velike odgovornosti poklica ne more biti umesten. Človek, ki je blagovolil, roditi se kot sin grofovskih starišev, si s tem še ni stekel mnogo zaslug, ker se je to zgodilo neodvisno od njegove volje, in s tem še ni doprinesel dokaza odličnih zmožnosti. Ako ne bi vedeli, da naši državni osnovni zakoni nimajo posebno strogega značaja in dejansko veljajo le na papirju, bi se sklicevali nanje in bi upravičeno ugovarjali protekcijonističnemu naziranju zunanjega urada. Taka načela so vendar izraz nazadnjaštva. Družabni odnošaji so se v zadnjih stoletjih temeljito izpremenili. Stopil je v ospredje nov element, ki glede umstvene izobrazbe prav nič ne zaostaja za modrokrvnimi aristokrati. Ravno takozvani srednji stan je danes najtrdnješa podlaga uspešnega in plodonosnega državnega razvoja, od njegove davčne moči so odvisni načrti vodilnih krogov. In kljub ogromnim žrtvam, ki jih meščanski sloji voljno in požrtvovalno doprinašajo dan na dan, morajo s težko zastrto nejevoljo gledati, kako malo jih uvažujejo na merodajnem mestu. V republikah, v Franciji, v Združenih Državah Severne Amerike, kjer so statomodni predsodki neznana stvar, in kjer državljani niso ločeni v posebne kaste, imajo v tem oziru mnogo pravičnejša načela. V diplomacijo sprejemajo tam najzmožnejše može, priznane juriste, strokovnjake na polju politične ekonomije, slavne žurnaliste, poslance, ki so se odlikovali v važnih političnih vprašanjih. Ti meščanski diplomati s svobodnim demokratičnim na-

PODLISTEK.

Zorica.

Konec.

„Zorica, zapoj nam pesem!“ reče na drugi strani poleg mene sedeč gospod in ognjevitog pogleda v kot, kjer sedi blondinka in se poigrava s cvetkami, katerih že marsikatera leži razsuta na mizi, in raznobarvni lističi plavajo v lužicah izlitega piva. Zorica pogleda . . . te njene oči! Tako čudne se mi zdijo, enake so mraku, ki po zašlem solncu trudno leže na zemljo. Živele bi rade, gledale bi rade svetle dneve, a skrivna moč jim to zabranjuje, sili jih v temine, kjer le sanje in domišljije varajo resnico, katero nadomestujejo z nerazločnimi podobami, ki se v človeški glavi pomešajo v nedoločen stvor in človek kolne samega sebe, ko se prebudi in solnce posmehljivo obsije njegov izmučen obraz. Zoričine oči obdaja stekleno siv kolobar in le pri črni, široko raztegnjeni bunčici sije še nekoliko življenja, ki krčevito sili v ospredje, kot da pade zanj vsak čaš kocka.

Zorica zapoje. Poje o ljubčku, tako lepem ljubčku, da mu ni bilo enakega na svetu in ta je ljubil dekletke, ki se mu je v svoji ljubezni udalo. Ko je ljubček odtrgal najlepšo cvetko, je prepevaje odšel v daljno deželo in deklica je izsolzila svoje mlado življenje . . . Njen glas se trese, prsa se ji privzdigajo, iz motnih oči ji sili življenje in hoče

še enkrat prodreti v preteklost in zasanjati zlate čase ljubezni: Zahajajoče solnce pošilja zadnje žarke, kot kristale čiste in v borovem logu sedi zaljubljen par in v tesnem objetju sanja sanje večne ljubezni . . . Lepa blondinka konča svojo pesem, njen obraz se razžalosti in njene kot marmor bele ročice krčevito primejo na mizi ležeč šopek, da se cvetovi usujejo in nalahno plavajo proti tlom. Cvet je strt in ostale biljke Zorica jezno vrže od sebe, se obrne k Ivanu, ga strastno objame in poljubi.

„To ti je temperament,“ mi pomežika Ivan in jaz ga le žalostno pogledam.

Vse okrog mene se smeje, se zabava in napol pijani glasovi uganjajo burke. Alkohola sito, podivjano človeštvo! Tudi Zorica se smeje, hoče biti vesela, kar se ji včasih posreči. Iz trepetajočega smehu pa kot iz daljave šumi žalostna melodija o davni, davni mladosti. Njene oči in njen glas; li to spada v ta lokal? Življenje je čudno! Okrog mene buči godba, pomešana s hripavimi glasovi, ženketanjem kozarcev in pokanjem šampanjskih steklenic; večina njih tu išče sreče. Plačam, kar sem naročil in natakarkar se mi ironično posmeje, ko poravnam svoj dolg.

„Ti že greš?“ me zadržuje Ivan in sili, da naj še ostanem. Opravičim se, da mi primanjkuje časa za spanje in odidem mimo pijanih omizij proti vratom. Sredi kavarne se zaleti vame plesoča deklica in ko jo opomnim, da naj se vede, kot se

napram gostu spodobi, se mi divje zasmeje, pokaže svoj dolgi jezik in odhiti na drug konec lokala. Stopim na zrak, ki s svojo svežostjo pomiri napete živce. Na poti proti domu si mislim:

„V ničevnem veselju si hočejo pomiriti valove življenja, a jih s tem le še bolj razburkajo.“

* * *

Nekaj tednov po tem „kroku“, če je to sploh primerno ime, se sprehajam po parku v bližini svojega stanovanja in uživam zrak, ki ni posebno čist in našičen z dimom skoz in skoz. Po parku se podi mladina in se zvonko zasmeje, če ima kdo izmed nje smolo, da pade na prašna tla, kjer ga njegovi soigralci nato še povaljajo. Po klopeh sede v dolgih vrstah pestunje, ki z zoprnimi glasovi kličejo svoje varovance in jih karajo za vsako malenkost. Tu in tam se leno steguje možakar brez dela.

Velikomestni parki so popoldne sploh jako pusti in šele proti večeru se oživijo njih stezice, po katerih se koketno šeta nežni spol. Vsedem se na samotno klop in poskušam čitati; pa me vedno kaj zmoti: bučanje avtov, mimodirjajoča mladina, ki ne more tišati ust ali jok dojenja, ki s svojim glaskom celo vznervozni debelega penzionista, ki flegmatično sedi na klopi in kadi svojo popoldansko kubo. Za nekaj časa se poglobim v čtivo, pa me že zopet zmoti potrepljaj na ramo, pogledam in zapazim za svojim hrbtom Ivana, ki se mi prija-

ziranjem so želi dosedaj mnogo lepih uspehov in z mirnim srcem lahko tekmujejo s svojimi aristokratskimi tovariši. Brata Cambon, Blondel, Delcassé so neprimerno povzdignili svetovni upliv svoje domovine.

Nezdrave in usodepolne posledice sistema, čigar najbolj navdušen zastopnik je ravno avstro-ogrski zunanji urad, so očitne in so se pojavile posebno tekom lanske in letošnje krize v jako jasni obliki. Grof Leopold Berchtold je popolnoma ekskluziven, ne samo glede izbire svojih uradnikov, ampak tudi nasproti javnemu mnenju v monarhiji. Seveda, ako je prepričan, da so samo gotove osebe sposobne za diplomatsko službo, je naravno, da po njegovem naziranju zahteve izobraženih meščanskih in proletarskih krogov niso merodajne za določitev smeri njegove zunanje politike. Vsled tega smo zagazili tako daleč, da je stopil zunanji urad v ostro nasprotje z vso javnostjo. Prebivalstvo je zahtevalo, naj bo naša politika miroljubna in naj nam ustvari kolikor mogoče ugodne gospodarske odnose s sosednimi državami, grof Leopold Berchtold pa je zastopal prestižno, izzivalno politiko in ni pomislil, da bi s tem lahko privedel monarhijo v katastrofalne razmere. Ko se je dvignil v vseh kronovinah vihar ogorčenja, in je parlament soglasno, brez razlike strank, obsodil lahkomišelnost našega zunanjega urada, nismo doživeli nobene demisije in nobenih preosnov. Vodja literarnega oddelka zunanjega ministrstva, ki je z umetnimi sredstvi netil razburjenje prebivalstva in je obenem stopil včasih tudi na borzo, je javno razkrinkan. Vendar je ostal na svojem mestu, po priporočilu grofa Berchtolda je celo splezal v višji činovni razred in je postal izvanredni poslanik in pooblaščen minister. In te dni je postal klerikalni časnikar dr. Funder vsled prizadevanja našega Bismarcka na trgu pred dvorom kontur visokega reda. Dunajski list, ki je na podlagi navodil iz zunanjega urada več mesecev sistematično budil vojno razpoloženje, je dobil nezasluzeno priznanje.

Posledice, ki se izluščijo iz danih razmer, so merilo njih vrednosti in upravičenosti. Uspehi naše diplomacije so vedno manj razveseljivi, treba je novih snovi in sokov, da bo vzklilo sveže, mladostno in upov polno življenje, ki se more roditi samo v meščanskih slojih. Naravni predpogoj je seveda, da naš zunanji urad opusti svoje dosedanje družabne predsodke. A bas avec les préjugés, monsieur le comte!

K desetletnici Sokola v Trziču.

Mlado je še narodno življenje Slovencev v Trziču, kratka doba preporoda, in vendar — koliko dela, koliko žrtev. Prihodnje leto bo šele 25 let, kar se je ustanovilo Slovensko bralno društvo v Trziču, ta pionir Slovenstva, in uspeh? Ustanovitelji tega društva so imeli pač vzvišen cilj, ali da bi mislili, v kako kratkem času bo poplačan njihov trud, si pač vsakdo težko predstavlja. Pot, ki ga je šlo to društvo, ni bil ravno posut z rožicami, ali ni se društvo oziralo ni na desno, ni na levo. Z vztrajnostjo in delom je pripravljalo pot dogodkom, ki so se završili preteklo leto s tako sijajnim uspehom. Tiho, a odločno in marljivo je delovalo v próspeh in napredek narodne zavesti. Ni bilo mar članom krutih nasprotnikov drugorodcev, niso se brigali za sovražnike lastne krvi: „Za ciljem!“ je bilo njih geslo, ki jih je tudi privedlo do cilja.

Z vsakim uspehom pa, ki ga je doseglo slovensko bralno društvo, je naraščalo tudi delo, in ni čudo, če se je moralo društvo samo ozreti po

novih močeh, po mladih delavcih. Bralno društvo samo že več ni moglo zmagovati dela, ki ji je nalagalo vedno širjenje narodne probeje, in nujna potreba je bila, da se ustanovi društvo z drugo smerjo ali istimi cilji, društvo, ki bi družilo pod svojim okriljem zlasti mlajše narodove moči. Kajti ravno te moči so bile v onih časih pred dobrimi desetimi leti — razpršene, nezdružene, in bati se je bilo, da jih posamezne polagoma pozoblje nenasični tuji moloh. In na čast ustanoviteljem Sokola moram priznati, da je misel po združitvi teh razkosanih sil vznikla ravno v njihovi sredi. Uvideli so pa potrebo te združitve, in kmalu potem — leta 1903. spomladi jih že vidimo na delu.

Ali poseči moram za leto nazaj, v leto 1902. Vladale so takrat še res vesele razmere v Trziču. Slovensko bralno društvo, oziroma prej enotna slovenska narodna stranka, katero je reprezentiralo v prejšnjih časih ravno Bralno društvo, je bila pač že razdvojena v dva tabora, ali to nasprotstvo se ni izražalo tako določno, kakor drugod, še manj pa, da bi se kazalo javno. Razentega pa je imelo tržiško Slovenstvo nekaj, kar je bilo sveto vsem Trzičanom, in kar je družilo vsaj enkrat vsako leto — podružnico sv. Cirila in Metoda. Vsako leto se je vršila namreč na korist družbi sv. Cirila in Metoda slavnost, pri kateri je sodelovalo vse, kar je čutilo slovensko. Vse je vezala na to družbo globoka hvaležnost. In tudi leta 1902. se je vršila ta slavnost s sodelovanjem vseh tržiških društev; da pa nudi veselilni odbor občinstvu nekaj novega, naprosil je Sokola v Kranju za sodelovanje. Kranjski Sokol, tačas še edino društvo na Gorenjskem, se je drage volje odzval in s tem postavil temelj bodočemu Sokolu v Trziču. Kajti nastop telovadcev je vplival na občinstvo tako navdušujoče, da še dolgo potem niso mogli Trzičani pozabiti te veselice. Obenem pa je kranjski Sokol pokazal tudi pot onim rodoljubom, ki so hoteli zbrati mlade sile v en tabor. Kmalu po tej veselici namreč se je zbrala mladina, izvolil se je pripravljalni odbor in določil se je tudi že član, ki naj bi hodil vsak teden v telovadnico kranjskega Sokola učiti se telovadbe. Pa to leto se je z ustanovitvijo izvršil samo en poskus, ki se je razbil ob kočljivi točki — denarnega vprašanja. Vaditelju, ki bi se hodil vezbat v Kranj, bi moralo društvo povrniti vsaj vožne stroške, tako je bilo tudi sklenjeno. Ali ostalo je pri sklepu, in kljub temu, da so se že vadile proste vaje, kljub vsemu navdušenju se je pripravljalno društvo razšlo. Seme pa je bilo zasejano, ki je vzklilo in poglalo lepo krepko drevesce. Leta 1903. pričeli so se navdušeni mladeniči zopet zbirati in 8. avgusta istega leta se je vršil ustanovni občni zbor v prostorih Bralnega društva v gostilni gospe Franje Perne. Vredno je, da objavimo imena ustanovnikov, vredno baš raditega, ker so bili ustanovniki brez izjeme delavci, vredno v dokaz, kako velike uspehe doseže med našim ljudstvom smotreno delovanje prosvetnih društev. V pripravljalni odbor so bili soglasno izvoljeni: Josip Luzar, starosta; Matija Ažman, načelnik; Ivan Kokalj, blagajnik; Fran Meglič, tajnik; odbornika pa: Henrik Snój in Ivan Dobrin. Razen teh so se udeležili ustanovnega občnega zbora še: Jakob Kristan, Josip Kristan, Ivan Aljančič, Fran Kryštufek, Ivan Mrak, Andrej Mokorel, Maks Peharc, Flore, Rabič, Rudolf Pregelj, Peter Slapar, Anton Štefe, Fran Stenovic in Josip Zupan. Na tem občnem zboru se je sklenilo, da se ustanovi odsek „Gorenjskega Sokola“, kar pa se je kasneje predrugačilo v toliko, da se je osnovalo samostojno društvo. Članarina se je določila na mesečnih 40 vinarjev, počenši s 1. septembrom 1903. — Začetek je bil storjen, in člani, ne da bi

čakali na pravno ustanovitev, so šli takoj na delo. Od „Gorenjskega Sokola“ v Kranju so si izprosili staro orodje, to je bila bradlja, koza in priprava za skok, telovadnico pa so si priredili v delavnici gospe Perne. Ali kmalu ni bilo v tej sobi, ki je bila pa tudi mnogo prenzka za telovadbo, vsled velikega števila telovadcev prostora, in telovadno orodje se je selilo na dvorišče. Naval telovadcev je bil v začetku tolik, da jih je telovadilo kar po 30 naenkrat. To število sicer ni veliko, ali če človek pozna telovadni prostor, ono malo stisnjeno dvorišče, je naravnost ogromno. In to dvorišče je bilo Sokolovo gnezdo celih sedem let. Pravila je vlada vrnila dvakrat, in šele tretja so ji bila povšeči, tako da se je vršil I. redni občni zbor 13. grudnia 1903. V odbor so bili voljeni: Josip Luzar, starosta; Josip Resman, podstarosta; Matija Ažman, načelnik; Ivan Mrak, blagajnik; Fran Meglič, tajnik; odborniki so bili: Ivan Davorin, Josip Golob, Kristijan Šarabon in Fran Stenovic; namestnika pa Cvetko Rabič in Josip Zupan. Dete je bilo rojeno, ali prišlo je na svet s polno bisago nesreč. Vse potovanje našega Sokola je ena sama žalostna slika, in društvo je bilo večkrat na robu razpada. Vsikdar pa so je rešili idealno navdušenje in ljubezen članstva, in če društvo stoji danes trdno in neomajano v valovih sovražnega preganjanja, lažnjivih natočevanj in zahrbtnih obrekovanj, je samo zasluga onih članov, ki so bili pripravljani žrtvovati za društvo vse. Ali zdi se, da je bilo ravno trpljenje društvu v blagoslov. Omenil sem že, da je bila telovadnica na dvorišču Pernetove gostilne. Kakor nikjer drugje, bila je pri našem društvu telovadba — glavni smoter sokolskih društev — največ odvisna od vremenskih sprememb. Če je deževalo, ni bilo telovadbe in istotako je morala prenehati telovadba popolnoma, čim je zavel preko Trziča strupeni, mrzli jesenski sever.

Kakor hitro pa je posijalo prvo pomladno solnce na naše sive gore, oživelo je s ptiči in naravo tudi Pernetovo dvorišče. Od dne do dne se je videlo več krepkih postav, ki so se ročno sukale okoli telovadnega orodja, z obrazov se jim je bralo navdušenje, iz oči je sevala samozavest. Videlo se je jasno, da temu navdušenju, tej samozavesti, tem toplo bijočim srcem ni škodoval mrz, ni zamorila idealov strupena slana. Od leta do leta so imeli oni preroki, ki so razvoj društva gledali vedno po strani in mu prerokovali vsako zimo smrt, daljše nosove. In ko so videli, da ima mladi Sokol dovolj življenjske sile, da se ubrani vsem viharjem, pristopili so k društvu sami, in danes šteje v naših vrstah med dobre Sokole precej naših nekdanjih nasprotnikov. Vkljub vsem nezgodam, mrazu, krizam v društvu samem, je društvo vendar procvitalo in se je razvijalo do dobe, ki jo lahko imenujemo slavno dobo našega društva. Začenja se ta doba, ko se je priselil v Trzič naš sedanji starosta brat notar Marinček. Prvo je bilo, da je pristopil k društvu kot redni član, a že leta 1909. ga vidimo na čelu društva. In od tega časa je vsa njegova neumorna energija, vse njegovo delovanje posvečeno izključno le našemu društvu. Leta in leta si je želel Sokol toplega gnezda, da bi ne trpel preveč mraza, kjer bi se lahko mirno in nemoteno razvijal. Poskušalo se je v tej smeri ukreniti marsikaj, ustanovilo se je celo novo društvo „Narodni dom“, ki naj bi preskrbelo vsem narodnim društvom primernih prostorov, ali vsi poskusi so se izjalovili. In ko je še društvo „Narodni dom“ prenehalo s svojim delovanjem, bil je Sokol zopet navezan sam na sebe in na svojo lastno silo. Srečno društvo, ki ima v trpkih časih na svojem prvem mestu brata Marinčka!

teljsko smehlja. Od takrat 'ga še nisem nič videl in nehote se pri pogledu nanj spomnim tudi na Zorico, njene oči in njen iz dna duše izvit glas. Po pozdravu ga nehote vprašam:

„No Ivan, kaj pa Zorica?“

Bridko se mi posmeje in jaz zaslutim nekaj žalostnega. Nekaj časa gleda v nebo in potem prične govoriti:

„Veš, dragi moj, svojih principov se le drži in ostani to kar si. Zašel sem že precej na kriva pota in sreča je zame, da me je spametovala nesreča sočloveka in spravila mojo zavoženo barko v pravo smer.“

„Kako misliš to, Ivan, jaz te ne razumem popolnoma“ in z zanimanjem pričakujem njegovega odgovora.

„Ne vem, bi ti povedal ali ne. Mogoče te bode vse to zanimalo.“ Na mojo pritrditev nadaljuje: „Veš, Zorice ni več tu, odšla je v svojo domovino — slepa.“

„Kaj praviš, Ivan! To ni mogoče; ne, a vendar je to lahko resnica. Njene oči so se mi že tisti večer zdele enake žarkom solnca, ki z zadnjimi močmi še razsvetljuje nebo, katero se počasi potemni in spušča na zemljo mračen pajčolan, dokler se narava ne pogrezne v nočne temine, ki sanjavo pretresajo zrak z bujnimi pravljicami. Oprosti, da rabim te primeri, menda me razumeš!“

„Razumem, razumem, dragi moj. — Sploh je povest Zoričinega življenja jako žalostna in najbolj žalosten je konec te življenjske tragedije. Zorica ni bila navadna metresa, bila je nesrečno dekle, katero je vrgla v to življenje melanholija. To življenje ji je zadalo zadnji udarec.“

Mimo nas stopa slok človek, lepe zunanosti in ošaben je njegov korak. Ne obrne se ne na levo, ne na desno. Ivanov obraz naenkrat začrta grozno sovraštvo in s tresočim glasom mi nadaljuje:

„Glej ga, Ivan, ošabneža, kako mirno stopa po zemlji. Ta, ravno ta, je kriv Zoričine nesreče in kot lupus in fabula se je priklatil sem ta neznačajnejš. Poleg vsega tega je on asistent na kliniki za oči in njegova prva in najsvetejša naloga bi bila, da blaži bol soljudi in tolaži nesrečne. Pod te mesarske roke je prišla Zorica. Zaradi svoje bolezni na očeh je prišla na tukajšnjo kliniko, kjer je spoznala tega človeka. Kot priprosto dekle iz dežele, se je hitro zaljubila in ljubila ga je preveč, dočim je on gledal le na svoj dobiček brez ozira na tujo nesrečo. In potem? Zapustil jo je in ni hotel nišesar več slišati o nji. Ko je varana Zorica spoznala svoj greh, je obupala in kaj je obupan človek, sam veš. Ko je njen oče, bogat trgovec iz malega mesta, zvedel o nesreči svoje edinke, je naperil vse svoje moči na edini cilj in ta mu je bil Zorica.“

Ona se je pa preveč bala njegove jeze in skrivala se je kot plašna zver po brlogih. Medtem se je njena bolezen obrnila na slabo stran in prečute in prejokane noči so pripomogle k oslepljenju. In zdaj? Povrnila se je neprostovoljno v domovino, kjer si osiveli oče puli lase in jadikuje nad zaslepljeno in oslepelo hčerjo. Pomilovanja vredna sta oba.“

Po tej žalostni povesti tiho obsediva. Ko se ločiva se njegova roka krčevito oprime moje in po pomenljivem pogledu odideva vsak svojo pot.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Nasproti mnogobožtvu svojih rojakov je vpeljal Mohamed zopet prvotno enobožstvo. Bog, edini bog, z 99 popolnostmi, ki jih moli pravovernik na svojem rožnem vencu, je ustvaril z besedico: „Bodi“, svet in džine (demone), ki so se pa prevzeli, nakar jih je na božje povelje pokoril mogočen angelj. Po vstvaritvi prvega pravovernika Adama (na večer 6. tedenskega dneva; torej petek, svet dan mahomedancev) se temu zmagalec džinov noče pokoriti; bog ga zavrže in od tedaj se zove prevzetni angelj iblis-hudič. Dobri angelji imajo isto nalogo kot krščanski, pa tudi hudič ima svoje po-

Kar so drugi iskali daleč, daleč proč, našel je on v najbližji bližini. „Sokol mora imeti tudi v samem sebi moči,“ je rekel, prijel krepko za delo in leta 1910. si je pripravil Sokol svoje gnezdo v novem Sokolskem domu. Od tega časa pa društvo vidno napreduje in se upravičeno prišteva k prvovrstnim sokolskim društvom. Ves čas je imelo društvo tudi svoj naraščaj, ki je večkrat dosegel število 30, ima svoj ženski oddelek, sploh je društvo vsa leta skrbelo, da je šlo po poti, ki jo je začrtal ustanovitelj in prvi apostol vsega Sokolstva — Miroslav Tyrš. Pa tudi v narodnem oziru je stal Sokol vedno na svojem mestu. Niti enega pomembnejšega dogodka tekom zadnjih 10 let bi ne mogel zaznamovati, da bi ne bilo društvo zastopano. Pri večini pa je imelo glavno vlogo in pri marsikaterih odločitvah. Zlasti častno je bilo naše društvo zastopano pri vseh večjih sokolskih prireditvah in povsod so si stekli člani s svojim strunim in treznim nastopom odkritega priznanja in simpatij. — Mislim, da ne bo odveč, da se spomnim na tem mestu tudi onih dobrotnikov, ki so s svojimi odprtimi rokami in ljubeznijo do društva omogočili njegov obstanek. V prvi vrsti naj imenujem gospo Franjo Pernetovo, posestnico in gostilničarko v Trziču. Od leta ustanovitve Sokola 1903. pa neprenehoma do izvršitve Sokolskega doma 1910. je bila ona zaščitnica društva. Mladost društvo se je v onih časih, ko se ni imelo obrniti nikamor drugam, zaupno obrnilo do nje, ter jo prosilo, naj mu da vsaj toliko prostora, da bo moglo gojiti redno telovadbo. Drage volje je odstopila gospa Pernetova v začetku delavnice na dvorišču, pozneje pa dvorišče, celih sedem let ni niti najmanj očitala društvu. — Drugi dobrotnik društva je inženir Karol Polak. Ko se je vrnil iz Gradca s svojih študij in moral po smrti svojega očeta prevzeti doma gospodarstvo, je takoj pristopil k društvu kot redni član. Bil je reden telovadec, navdušen Sokol, a kmalu je izprevidel, da društvo v telovadbi na ta način telovadbe ne more napredovati. Kakor sem že omenil, se je telovadilo samo poleti, medtem ko je telovadba pozimi počivala. In nekega dne je podaril prostor, kjer stoji danes Sokolski dom, ter s tem podaril prvi temelj Sokolskemu gnezdu. — Tretji dobrotnik, ki je obenem z br. Marinčkom in Polakom pomagal zidati Sokolski dom, je nepozabni rias inženir Vilko Polak, veliki mecen Družbe sv. C. in M., ki se je v svoji oporoki spomnil našega društva z lepo vsoto 3000 K.

Deset let sokolovanja, deset let težkih bojev, polnih muk in trpljenja, trdega dela. Razvitje prapora kot vidno znamenje uspeha teh naporov, ki naj za vedno dokazuje, da je bilo to delo smoteno, da je društvo bilo prepričano, da mora njegovo delo privedi do cilja. Bratje! Oklenimo se tega prapora! Bodi nam vidno znamenje one bratske medsebojne ljubavi, ki nam jo naš sokolski program zapoveduje. Ohranimo prapor čist, kakor je sedaj, in trudimo se, da mu postanemo v ponos. Naj končam z besedami, ki jih je izgovoril brat Dobrin, ko je zabil žebelj v prapor Sokola v Brežicah, in ki so tako lepo namerjene tudi na naš prapor:

Vihraj ti prapor naš, vihraj,
in vodi nas do zmage
na klete vrage . . . !“

POLITIČNI PREGLED.

Domišljija našega zunanega urada.

Naš zunanji urad pod vodstvom gospoda Kanye še vedno ne da miru. Dosedaj je napolnjeval predale dunajskih uradnih listov s poročili

magače, ki delajo zgago in sejejo plevel med pšenico.

Ljudje, prvotno dobri, postanejo bogu in njegovim zapovedim nezvesti. Da bi jih spreobrnili, jim pošilja bog preroke in razodeva svojo voljo. Prerokov je v islamu silno mnogo: nad 120.000. Dasi delajo čudeže, se jim hudobni svet posmehuje in zasramuje. Najvažnejši in najvplivnejši so: Adam, Noe, Abraham, Mojzes, Kristus in naposled Mohamed sam; ta največji, Kristus takoj za njim. Veljava na svetu zaničevanih prerokov, zlasti Kristusova in Mohamedova, — se bo pokazala na dan poslednje sodbe. Kristus vpelje islam kot svetovno vero, potem ko mu je že Mahdi (poslanec božji) pripravil pot. Po dosegu tega ideala se prične pod predsedstvom Kristusovim poslednja sodba. Trobenta smrtnega angelja Azrafila v hipu pomori vsa živa bitja; drugi glas trobente jih znova oživi. Angelji prečitajo zapiske dobrih in slabih del, jih stehajo, izreče se sodba, nakar je vsem ljudem iti po kot šivanke drobnem mostu v večnost; dobri dosežejo svoj cilj, zlobni popadajo v pekel. I nebesa i pekel imajo več oddelkov; tudi kristjanom je možno priti, če vzorno žive, v tretji predel. V najvišji oddelek zamorejo le pravoverniki, zlasti tišči, ki so padli v boju za svojo vero. Tam jim cvete radost in mladost, strežejo jim rajsko lepe huriske;

o srbskih in črnogorskih grozodejstvih napram avstrijskim podanikom in o bolgarskih zmagah. Sedaj pa, ko so se vse te pravljice razpršile v nič, ve zopet povedati o neprecenljivi moralni zmagi naše zunanje diplomacije. Tako je inspiriral v dunajskem časopisju članek, ki se bavi z našimi uspehi na Balkanu in pravi: Da se princip avstrijske diplomacije: Balkan balkanskim narodom, ni udeležil v vseh podrobnostih vsled odpora nekaterih velevlasti, toda ta neuspeh se more baje sčasoma še zboljšati. Proti volji Avstrije so bila severna albanska mesta odtrgana od svojega zaledja; proti volji Avstrije je bila Bolgarska okradena svojih strateško-političnih mej in dostopa k morju; proti volji Avstrije je bila Makedonija in njeno prebivalstvo razkosana. Bolgari so bili izdani svojim najkrutejšim zatiralcem brez mednarodnega varstva. Tako se je postopalo brez ozira na desetletne boje Bolgarov za osvoboditev. Ti porazi Avstro-Ogrske na diplomatičnem polju pa so moralna zmaga, ki bodo imeli tudi praktični pomen. Z veseljem je pozdravljati, da radi balkanske krize ni trpela avstrijsko-nemška zveza navzlic temu, da je šla Nemčija včasih po drugi poti nego Avstrija. Od svojih starih prijateljev na Balkanu Avstrija baje ni izgubila nobenega, in razen tega si je še pridobila prijateljstvo Albancev in Bolgarov; Srbija, obkoljena od Avstrije, Bolgarske in Albanije, bo morala prilagoditi svoje razmerje k monarhiji po tej novi situaciji. Končno ni niti avstrijska industrija dobila smrtnega udarca. Dokaz temu je dejstvo, da so avstrijski tekstilni veleindustrijalci dobili za izgubo Balkana nadomestilo v Afriki, Indiji in Kitajskem. — Sicer res ni čudno, da poizkuša duhoviti vodja literarnega oddelka kolikor močnejše olepšati premnoge blamaže naše zunanje politike, a človek bi mislil, da bo to storil vsaj na tak način, da bo verjetno. Na glas bi se človek zasmejal, ko čita o moralni zmagi Avstrije na Balkanu. Ta moralna zmaga obstoji bržčas v tem, da smo pri vseh balkanskih narodih najbolj zasovraženi izmed cele Evrope. Kar pa poroča ravno o tekstilni industriji, pa spada že pod kazenski paragraf: prevara javnega mnenja. Izmed vse industrije, kar jo imamo, se je ravno najslabše godilo tekstilni industriji. To je namreč priznalo trgovinsko ministrstvo samo v svojih „Statistische Übersichten betreffend den auswärtigen Handel.“ Je že res, da je tekstilna industrija več izvažala in pridobila nove trge, a to le vsled tega, ker s svojimi zalogami ni mogla nikamor. Oddajala pa je svoje izdelke po takih cenah, ki so komaj krili nabavne stroške. Gospod Kanya naj se bi bil malo informiral pri strokovnih zadrugah na Češkem in Moravskem, pa bi bil takoj vedel, koliko tujih trgov je pridobila avstrijska tekstilna industrija. Na tisoče in tisoče brezposelnih delavcev so morale strokovne organizacije podpirati in tudi sedaj po naši demobilizaciji, ni nič boljše. Tudi sedaj še ni dela, ali pa je isto skrčeno na tri dni tedensko. Ali pa smatra gospod Kanya za uspeh naše zunanje politike to, da se ponujajo dunajske banke Bolgarski za posojilo. Pa bo dunajski oficijozus že oprostil! Ako profitirajo Rolšild, Frankfurterji in Reitzejski masne obresti, to še vedno ne vpliva niti z vinarjem na občo narodno blagostanje. Kaj pa šele naše prijateljstvo z Nemčijo. Kiderlen-Wächter je svoječasno sam pripoznal, da potrebuje Nemčija močnejšega zaveznika kakor je Avstrija. Lepo prijateljstvo, če se nam polasti zvesta zaveznica trgovskega mesta za drugim. In romunsko prijateljstvo! Jasno dovolj je povedal Majorescu svoje mnenje o avstrijskih aspiracijah in kliči v Bukarešti: „Dol z Avstrijo“ tudi nekako čudno obsenčajo to prijateljstvo.

čim večji junak je bil umrl v življenju, tem več in lepše devotke ima na razpolago. Prav orientalsko-politno. Nепреveliki grešniki pridejo v vice, odkoder je možna rešitev in preselitev v nebesa.

Specifično orientalsko-mohamedanska je vera v fatalistično predestinacijo, t. j. v dejstvo, da je vse, kar se godi in se bo zgodilo od boga že v naprej določeno, da človek kljub vsem žrtvam in najmočnejši volji ni drugega, nego rob nemile ali prijazne usode, ki ji nesprenmenljivo določuje tek božja volja. Kljub temu pa, da volja in energija človeška pravzaprav nič ne pomaga, ker je vsakemu pot že v naprej vrisana, je človek, v katerem deluje bog, vendarle odgovoren, po tem namreč, vkloni se li notranjemu božjemu glasu ali ne.

Temu fatalističnemu naziranju je pripisovati dvoje važnih posledic v življenju moslimov, naravnost herojsko junaštvo in preziranje smrti v boju (če mi je usojeno, da padem, mi itak nič ne koristi če se tudi skrivam in bežim, če mi pa ni usojeno, se mi tudi v največji nevarnosti ne more nič zgoditi) na eni strani in nepodjetnost in obupanje tudi pri razmeroma majhnih neuspehih, ki bi Evropejce še le prav podžigali. Kaj se hoče, Alahova volja ni bila!

Dalje.

Štajerski deželni zbor.

Namestnik Clary je v zadnjih dneh ponovno konferiral z voditelji nemških strank glede delazmočnosti štajerskega dežela. Vsi so bili v principu za to, da se deželni zbor skliče še to leto. Najbrže se skliče decembra, če bodo do takrat že izvršeni državni odkazi deželam.

Prestop Macedoncev k rimsko-katoliški cerkvi.

„Vossische Zeitung“ poroča iz Sofije, da je opažati na Bolgarskem po sklepu bukareškega miru živahno gibanje, da naj se pretrgajo vse zveze z vztočno cerkvijo in da naj prestopi prebivalstvo k rimsko-katoliškimi uniatom. Zlasti močno je to gibanje med makedonskimi Bolgari, ker baje smatrajo ti tak prestop za edino sredstvo, da ne izginejo med Grki ali Srbi. Uniatov je že sedaj kakih 13.000 v Makedoniji in na Bolgarskem in bi se ta cerkev tudi če pride do priklopitve rimsko-katoliške cerkve, ne razločala na zunaj skoro nič od dosedanje. Cerkevni odbori namreč ostanejo isti, božja služba se vrši v staroslovenskem jeziku, sploh se ne izvrši na zunaj nič, samo bistveno je velik razloček. Priznati morajo, da izhaja sveti Duh od Boga Sina, sprejeti morajo dogme, zlasti dogmo o vicah in o papeževem primatu. Tudi rimsko-katoliška cerkev ne bo imela od take pridobitve ničesar.

Srbsko ministrstvo.

Demisijoniral je iz zdravstvenih ozirav justični minister Poličević in Kosta Stojanović, ki je bil v nesporazumljenja z ministrskim predsednikom radi trgovinskega ministrstva. Kralj je demisiji sprejel ter imenoval justičnim ministrom sodnika pri kasacijskem dvoru in bivšega justičnega ministra Milana Gjuričiča in za trgovinskega ministra dr. Belizar Jankovića. Ministrski predsednik, ki je vodil tudi zunanje ministrstvo, Pasić, je odpotoval v Marijine vane. Njegove posle vodi sedaj poslanec Spalajković.

V Sofiji se puntajo.

V Sofiji spoznava ljudstvo počasi svoje zapeljivce, ki so krivi nesreče Bolgarske. Prvi znaki grozeče revolucije so se že pokazali in poulični boji med vojaki so se že začeli. Tako prinaša romunska „Epoca“ poročilo nekega politika, ki se je vrnil iz Sofije v Bukarešto. Glasom tega poročila je zadnje sredo obkolilo veliko število vojakov hišo bivšega ministrskega predsednika dr. Daneva. Vojaki so razbili s kamni vse šipe na hiši ter tudi streljali z revolverji. Nekaj vojakov je hotelo s klicem: Smrt izdajci! vdreti v hišo. En oddelek je zasedel bližnji most, da prepreči na ta način, da ni mogla poseči policija vmes. Policija, ki je prihitela, demonstrantov ni mogla razgnati. Vlada je zato poslala tja konjenico pod poveljništvom generala Boteva. Pričela se je prava bitka med vojaki. General Botev je zapovedal svojim konjenikom atako in z ostrimi sabljami so se vrgli konjeniki na množico. Mnogo demonstrantov je bilo več ali manj ranjenih, nekaj je bilo tudi mrtvih. Smrtno ranjen od strela je bil tudi general Botev. Le počasi se je posrečilo napraviti v Sofiji vsaj nekoliko miru. Daneva ni bilo za časa te demonstracije v hiši. Tudi carjevo palačo stražijo dan in noč močni vojaški oddelki.

Bolgarsko-turška pogajanja.

Naposled so se pričela vendar pogajanja med Turško in Bolgarsko. Dolgo je Bolgarska upala, da uredi razmerje med njo in Turško velevlasti. A tu se je temenljito zmotila. Dočim sta v začetku Avstrija in Rusija zahtevali od Turčije strogo izpolnitev londonske pogodbe, se je takoj videlo, da ta zahteva ni resna. Zlasti Rusiji skoro ni bilo prav, da bi bili dobili Odrin zopet Bolgari. Tudi Angleška se ni hotela vmešavati v to zadevo z ozirom na to, da bi turško neprijateljstvo škodovalo angleški trgovini na Balkanu, koje si v vedno večji meri pridobiva Nemčija. Tudi finančni bojkot, ki bi ga morala izvršiti Francija, je bil le navidezen, kajti Francija ima na Turškem okrog 4 milijarde frankov investiranih. Tako je Bolgarija, zapuščena od vseh, bila prisiljena, da se je začela osebno pogajati s Turčijo. Dočim pa je Turčija začetkoma zahtevala samo oni del Odrina, kjer se nahajajo sveti grobovi, zahteva danes že ves Odrin in še ozemlja 15 kilometrov čez Marico. In čimbolj se vidi onemoglost velesil, tem pohlepnejša postaja Turčija, tako da bo kmalu zasedla vse one kraje, katere so začetkom tega leta Bolgari odvzeli Turkom v nepopisnimi žrtvami. Bolgarija je pa docela onemogla. Ne le, da more po bukareški pogodbi demobilizirati, je armada tudi tako utrujena, da ni misliti na novo vojno s Turčijo. Poleg tega rabi Bolgarska nujno denarja, ki ga pa dobi le v tem slučaju, če se poravnava s Turki. Ker pa bo očitvidno dosegla pri pogajanjih ona država več ugodnosti, ki lahko podkrepí svoje zahteve z mečem, je pričakovati, da bo Bolgarska prišla ob vse svoje uspehe, ki jih je dosegla v desetmesečni ljuti vojni.

Nova vojna nevarnost.

Izvedba bukareškega miru je naletela na izredno velike težkoče, ki so se pojavile predvsem

zato, ker Bolgarska še do danes ni mogla zasesti pozicij, ki so ji bile prisojene v bukareškem miru. To velja predvsem za Dedeagač. Grki bi bili morali glasom bukareške mirovne pogodbe zapustiti to mesto že 18. avgusta. Grška vlada zatrjuje, da je to takrat tudi že storila, pozneje pa je bila v varstvo grških prebivalcev prisiljena, zopet zasesti mesto in pristanišče ker bolgarska posadka, ki je dospela tja ni zadostovala, da bi vzdrževala red in mir. Kakor poročajo nadalje iz Aten, je prispelo pred Dedeagač turško vojno brodovje z očitnim namenom, da izkrca čete iz zasede mesto. Ko pa se je prikazalo grško vojno brodovje, se je turško brodovje umaknilo. Gotovo pa je, da Turčija ni opustila svojega namena, kar je razvidno že iz dejstva, da še vedno zasedajo turške čete postojanke v zahodni Trakiji. V grški javnosti se oglašajo za to vedno močnejši glasovi, ki zahtevajo, da naj Grška ne pripusti, da bi padel Dedeagač v turške roke. Če mesto ne ostane Bolgarski, naj pripade Grški, ker ima Grška več pravice do tega mesta kakor Turčija. S tem vprašanjem se je bavil tudi grški ministrski svet. Kaj je sklenil, ni znano, da pa so bili njegovi ukrepi zelo važni, je razvidno iz tega, da je grška vlada pod pretvezo, da obstoja nevarnost, da se kolera razširi, odgodila že ukazano domobilizacijo grških čet in naročila svoji vojni mornarici, da naj bo pod polnim parom pripravljena, da odplove. Grška vlada je odposlala velesilam tudi noto, v kateri zahteva, da naj dajo velesile Grški mandat, da reši vprašanje posesti Dedeagača. Grška vlada dobro ve, da je v današnjih razmerah prav lahko mogoče, da postane iz takega provizorija definitivum. Vprašanje Dedeagača tedaj grozi postati novo ognjišče nemirov in konfliktov.

Narodno-gospodarstvo.

Kmetijska družba Kranjska priredi enodnevne tečaje za razstreljevanje zemlje v naslednjih krajih: 9. septembra v Cerkljah pri Kranju, 13. septembra v Ribnem pri Bledu, 22. septembra na Čatežu pri Vel. Loki, 29. septembra v Ilirski Bistrici, 30. septembra v Matenji vasi pri Prestranku, 6. oktobra na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. 8. oktobra v Črnomlju za vso Belo Krajino, 20. oktobra pa pri Sv. Križu pri Kostanjevici. Vsak tečaj se bo vršil po naslednjem sporedu: 1. Predavanje o pomenu globokega rahljanja zemlje sploh. Tehnična pojasnila o ravnanju z varnostnim razstrelivom, o njegovi opremi in rabi. 2. Praktične vaje o razstreljevanju, in sicer: a) poskusi, kako se z razstreljevanjem zemlja rigola; b) kako se napravljajo drevesne jame; c) kako se rahljajo spodnje zemeljske plasti v starejših sadovnjakih; d) kako se izstreljujejo drevesni parobki. Pričetek vsakega tečaja ob osmih dopoldne. Posameznega tečaja se lahko udeleži neomejeno število oseb. Tečaji so namenjeni predvsem tistim gospodarjem, ki se zanimajo za napredek v kmetijstvu sploh in še posebej za napredek v sadjarstvu. Zlasti opozarjamo na te prireditve vse posestnike, ki nameravajo krčiti gozdove; zanje bo ravno izstreljevanje drevesnih štorov posebno važno. Tečajev naj bi se končno udeležili tudi trezni in zanesljivi delavci, ki bodo imeli tu priliko popolnoma priučiti se ravnanja s tem razstrelivom in bodo potem lahko v svojem okrožju proti plačilu izvrševali tozadevna dela.

Tržne cene

na tedenskem semnju v Kranju, dne 25. avgusta 1913			
Pšenica	100 kg	K	23—
Rž	" "	"	19—
Ječmen	" "	"	18—
Oves	" "	"	18—
Koruza stara	" "	"	20:50
Koruza nova	" "	"	19:50
Ajda	" "	"	24—
Proso	" "	"	21—
Deteljno seme	" "	"	—
Fižol ribničan	" "	"	—
Fižol koks	" "	"	—
Grah	" "	"	—
Leča	" "	"	20—
Pšeno	" "	"	30—
Ješprenj	" "	"	28—
Krompir	" "	"	5—
Mleko I /	" "	"	—20
Surovo maslo	1 kg	"	3:50
Maslo	1 "	"	3—
Govedina I.	1 "	"	1:80
Govedina II.	1 "	"	1:72
Teletna I.	1 "	"	2—
Teletna II.	1 "	"	1:80
Svinjina I.	1 "	"	2—
Svinjina II.	1 "	"	1:80
Prekajena svinjina I.	1 kg	"	2:20
Prekajena svinjina II.	1 "	"	2—
Slanina I.	1 "	"	2—
Slanina II.	1 "	"	1:70
Jajca	5 kom.	"	—40

Na letni semenj v Kranju, dne 1. septembra 1913 se je prignalo: 326 glav domače goved, 0 glav bosanske goved, 0 glav hrvaške goved, 14

telet, 276 prešičev, 41 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 200 glav domače goved, 0 glave bosanske goved, 9 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 88 v za pitane vole, 78—80 v za srednje pitane vole, 74—76 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 1'08 za teleta, K 1'22 za prešiče pitane, K 1'60 za prešiče za rejo.

DOPISI.

Jeseniške novice.

Doslednost. Kakor vedno, tako so tudi letos v Ljubljani na katoliškem shodu delali naklepe in načrte, kako bi se ves slovenski narod zopet zaslužnil nazaj v srednji vek. Kar je bilo na tem shodu narodnega, je bila samo obleka, v katero so napravili nevedne ljudi, ker v resnici je narodnost klerikalcem, oziroma Mahničevcem, poganstvo, katero je treba zatreti. Pri tem bogoljubnem delu so jim pa najbolj na potu napredna izobraževalna in kulturna društva, osobito pa napredno časopisje. Vedno in vedno hujskajo ter izvajajo najskrajnejše konsekvence napram naprednim društvom. Zato bi pač ne škodovalo, ko bi tudi mi postopali nekoliko bolj dosledno. Na Jesenicah obstoja neko društvo, kojega člani se večinoma vsi prištevajo naprednjakom. Zgoraj pri komandi pa tako čudno smrdi po klerikalno. Bodimo dosledni, učimo se tega od klerikalcev. Toliko pač tudi naprednjaki zmoremo na Jesenicah, da opravimo brez klerikalcev.

Vse na posodo. Ko so se spravljali naši ajmohtarji na katoliški shod v Ljubljano, so hoteli biti vsi v narodnih nošah. Ker imajo pa sami teh bore malo, so pa omedli vse hiše in beračili za rekelce, kikle, hlače, klobuke in sploh za vse. Ker se teh beračev ni bilo mogoče znebiti, so končno le nabrali nekaj cunj. In sedaj pa je marsikje jamranje, ker so vrli ajmohtarji pozabili, da je izposojeno treba vrniti. Najbolj pa jo je ukrenil tisti po-božni čuk, o katerem smo že svoj čas poročali, da se z bikovkami pretepa okrog katoliškega doma. Fant v narodni noši hotel je imeti tudi primeren parček, zato je šel in izprosil za svojo Marijanušo na posodo lepe „koravde“. Ali vrag si ga vedi, je že morala biti zadrega tam v Ljubljani. Vrvica s „koravdami“ se je pretrgala in „koravde“ so šle seveda po tleh. Čuk poštenjakovič pa ni bil kar nič v zadregi, šel je in kupil za 10 vinarjev steklenih ter jih poslal gospodični, katera mu jih je posodila. Gospodična je tisto igračo seveda s primerno ljubeznivostjo vrnila čuku nazaj. Take so torej posledice velike ljubljanske katoliške maškarede.

Tržiškemu Sokolu ob 10 letnici.

Na zdar junaški ti sokolski zbor, ki slavlje desetletno dnes praznuješ, Na zdar naj ti doni prek naših gor, ob kojih vznožju narod svoj rešuješ.

Ko prvič razprostrl si svoja krila, na zemlji lastni tujec ti si bil. Narava le zavetje ti je bila, ker rod je tvoj zaslužnjem ves še bil.

A ti kot trdna skala sredi morja, sovražnika odbil si besni val. Spremljala te je krepka trdna volja, ovir nikakih nisi ti poznal.

Med črne tvorniške si šel zidove in gledal nisi ne na čast in stan. Slovenske le izbiral si sinove, oznanjal narodu vstajenja dan.

In danes, častno, glej, praznuješ zmago, pozdravlja bratov tvojih te nebroy. Pozdravlja rod te tvoj iskreno, drago in kliče ti: le hrabro dalje v boj!

Visoko danes prapor tvoj se dviga, naprej, navzgor nam jasno kaže pot, da se čimprej Sokolski dan približa, ko v vrstah stal bo ves slovanski rod.

Janko Ravnik.

DNEVNE VESTI.

Katoliška morala. Kakor smo že poročali je prišel paznik v prisilnici A. Bučar v disciplinarno preiskavo, ker ni bil zadovoljen s tem, da je hotel klerikalni župan Oražem, v času ko je bil Bučar pri vojaki, posiliti njegovo ženo. Klerikalni deželni odbor je vsled tega odvzel Bučarju skoro vse dohodke in skoro nedvomno je, da ga bode postavil na cesto in tako odvel kruh ženi, ki ni hotela biti po volji klerikalnemu priganjaču. Na ta način pospešujejo toraj klerikalci zakonsko zvestobo. Mesto da ljubljanski škof profanira posvečenje brezmadežne, naj rajši predvsem skrbi, da ne bode njegova stranka, oziroma voditelji iste, silili ljudi v zakonsko nezvestobo. V tem uvidevamo zopet, da je klerikalcem vsak povod dober, da uničijo

neljubega jim človeka. Ako bi bila žena ugodila klerikalnemu pohotnežu, ki je revni ženi obljubljal denar in prosto stanovanje, bi bilo po klerikalnih nazorih vse dobro, tako pa ker je ostala poštena, odvzeli so nji in njenim otrokom kruh. Dr. Šušteršiču, ki je s svojo politiko pridobil tisočake, se seveda ne smilijo nedolžni otroci in duhovnik dr. E. Lampe je gotovo v tem slučaju ravnal natančno po Kristusovih naukih.

„Gorenjec“ je tudi sledil svojemu tovarišu „Slovenca“. Kakor smo že poročali v zadnji številki, je urednik „Slovenca“ pobegnil, oziroma se skrival v kakem ljubljanskem samostanu, da se mu ni bilo treba zagovarjati pred porotniki radi njegovih napadov na g. Kamilo Theimer. Temu zgledu sicer urednik „Gorenjca“ ni mogel slediti, ker se je kranjskemu dekanu škoda zdela kronik, ki bi mu jih moral dati na pot, pač pa se je zviti butici dr. Peganovi posrečilo zavleči razpravo. V ponedeljek ob 9. uri bi se imela vršiti proti „Gorenjcu“ razprava, v soboto popoldne ob 5. uri pa je vložil dr. Pegan na sodišče prošnjo, za določitev drugega sodišča. Ker sodišče čez nedeljo o predlogu ni moglo sklepati, morala se je obravnava preložiti. Dr. Šušteršič se mora posebno bati za svoj stoliček, da se poslužuje vseh mogočih sredstev, da bi obravnavo zavlekel. No, pomagalo mu ne bode nič. Kakor mu je svoj čas vžgala „žlindra“ sramotni pečat na čelo, tako bo tudi sedaj možakar dobil svojo lekcijo od sodišča. Klerikalno časopisje pa dokazuje, da zna blatiti čast svojih nasprotnikov, pred sodiščem dokazati svojih trditvev pa nima poguma.

V spomin na katoliški shod se bodo prodajale krasne slike z posvetilom brezmadežni, katere ponuja klerikalno časopisje svojim backom, kakor čič jesih. Kakor čujemo bode na teh slikah naslikan moščanski župan Oražem, ko izpolnjuje deveto božjo zapoved, poleg njega pa škof Bonaventura, desnico dvignjeno k blagoslovu, v levici pa rudečo brošuro. Ako prideta na sliko tudi dr. Šušteršič in dr. Krek še ni znano.

Procesija povodom katoliškega shoda je bila burno pozdravljena, poroča klerikalno glasilo „Slovenec“. Kako je bilo to burno pozdravljanje, razvidimo iz slik o tej procesiji. Iz slik, priobčenih v „Slov. ilustr. tedniku“, je popolnoma jasno razvidno, kako apatično je občinstvo gledalo to procesijo. Klerikalci bi naj drugič sploh prepovedali fotografiranje svojih priredb, dokler se ne iznajdejo plošče, ki bodo znale tudi lagati.

Slovenska zmaga v Glinjah. Pri občinskih volitvah v Glinjah so zmagali vzlic najhujšemu terorizmu boroveljskih nemčurjev Slovenci v prvem in drugem razredu, medtem ko so dobili v tretjem razredu toliko svetovalcev, da imajo Slovenci večino v občinskem odboru.

Odvetniško pisarno je otvoril dr. Janko Šavnik v Trstu, Nova ulica št. 11., I. nadstropje in jo združil s pisarno dr. Vilfana.

Glasbena šola v Kranju stopa letos v peto leto svojega delovanja. Ze dejstvo samo, da je ta šola podružnica „Glasbene Matice“ v Ljubljani, da se torej poučuje natančno po načrtu prvega glasbenega zavoda na slovanskem jugu, nudi dovolj poročstva za napredek gojencev. Na drugi strani si pa prizadeva tudi odbor „Glasbene šole“, da se dviga zavod od leta do leta bolj. To se naglašja lahko zlasti letos, ko se je posrečilo odboru pridobiti v osebi gospoda Fr. Nováka izvrstno učno moč za gosli in klavir. Vpisovanje se vrši v prostorih „Glasbene šole“ (v Kušlanovi hiši) dne 15., 16., 17. in 18. od 9.—10. ure predpoldne. Natančneje obvestilo o načrtu in pogojih se razglasi slavnemu občinstvu v prihodnjih dneh. — Starši, nudite svojim otrokom tudi glasbeno vzgojo. — Odbor „Glasbene šole“ v Kranju.

Premeščenje. Okrožni zdravnik v Trziču g. dr. Majer je na lastno prošnjo premeščen v Cerklje.

Iz srednješolske službe. Prof. Anton Dokler v Kranju je premeščen na I. državno gimnazijo v Ljubljani. Za prave učitelje na državnih srednjih šolah so imenovani supletenti: Josip Breznik na državni višji realki v Ljubljani, Josip Malnar na državni gimnaziji v Kranju in Adolf Robida na II. državni gimnaziji v Ljubljani.

Vožnja z avtomobili. V zadnjem času se zopet pojavljajo slučaj, da se avtomobili ne zmenijo za cestnopolicijske odredbe in da drve po cestah, ne oziraje se na pasante in na vozove. Osobito v mestu je taka hitra vožnja popolnoma nedopustna, ker se kaj lahko pripeti kaka nesreča. Tako je zopet minolo soboto popoldne pridrvel po klancu proti valjčnemu mlinu avtomobil s tako hitrostjo, da se ljudje niso imeli časa izogniti. Na eni strani mostu je peljalo več tovornih voz, med njimi so šli ljudje, med koje je zavozil avtomobil in pri tem zadel od strani neko žensko, katera je odletela na roki poškodovana v ograjo pri mostu. Ko bi jo bilo malo bližje zagrabilo, prišla bi bila pod kolesa, kjer bi našla gotovo smrt.

Tukajšnja godba priredi v ponedeljek, dne 8. t. m. na vrtu kolodvorske restavracije (M. Rant) vrtni koncert. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 vin.

nino, toda zavarovalnica se je hotela preje prepričati o vzroku smrti in sploh o raznih podrobnostih. Uvedla se je preiskava, ki je dognala kar smo zgoraj omenili. Pri obravnavi zvrčajo krivdo obtoženci drug drugega. Možek pravi, da je načrt zasnoval in izvršil prebrisan Martinjak. Žena pravi, da o tem nič ne ve. Ona nič ne ve, nič ne razume, branila pa se je in bi bila rada prosta. Martinjak pa trdi, da on ni vedel, da gre v tem slučaju za onega jetičnega sorodnika, marveč za nekega drugega, ki je dober delavec in neke vrste lesni agent ter zasluži na dan do 10 kron. Izpovedbe obtožencev si torej popolnoma nasprotujejo. — Kot prva priča je bil zaslišan dr. Mahr, ki je potrdil, da je res preiskal kot namestnik dr. Innerja današnjega obtoženca Možeka.

Pri popoldanski razpravi izpove Možekova, da Berlec ni bil še tako slab, in niso pričakovali tako nenadne smrti. — Predsednik je nato zaslišal obtoženca Martinjaka zaradi sleparij, katere je izvršil po raznih krajih pod predtvezo, da plača za njega zavarovalnica, ki se je seveda odrekla vsakemu plačilu. Vслед nekulance zavarovalnice „Alianc“ je bil primoran delati semintja dolgove, katerih en del je tudi odplačal, ko je dobil denar od zavarovalnice, en del pa je ostal dolžan, ker je bil v tem času aretiran. Zastopnik družbe „Alianc“, je izjavil, da je bila družba z Martinjakom zadovoljna. Prve ponudbe glede Berleca družba ni vsprejela, ker se je zdelo družbi sumljivo, da bi mogel navaden lesni delavec plačevati take premije. Drugo ponudbo pa za 5000 K je družba vsprejela zato, ker ji je Martinjak poročal, da Berlec ni navaden delavec, marveč preddelavec, ki se udeležuje tudi kupčije posebej pri nakupu lesa. Po smrti Berleca je družba čakala natančnih pojasnil o smrti zavarovanca, cela stvar se jim ni zdela umevna in uvedla se je preiskava, ki je dognala sleparijo. Porotniki so vprašanje glede krivde zakonskih Možek zanimali, potrdili pa so krivdo glede Martinjaka. Sodišče je oprostilo zakonska Možeka, zavarovalnega potnika Martinjaka pa je, oziraje se na številne olajševalne okolščine, obsodilo na 13 mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsako četrtletje. V kazni se mu všteje trimesečni preiskovalni zapor. — Martinjak je kazni vsprejel, prosil pa je, da se mu dovoli za nastop kazni en mesec odloga. Njegov predlog je bil zavržen in Martinjak je moral nastopiti takoj kazni.

Zagrebski
Franck z
kot tovarniško znamko
priporočujemo najboljši pridelek kot priznano za kavo!

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52-4

Prevozno podjetje za Kranj in okolico

je v Kranju, Kokriško predmestje pri „Zvezdi“.

Tam se prejema vsa tozadevna naročila.

FRANC KURALT.

Hiša,
pod, hlev in vrt

s sadnim drevjem, se ceno proda.

Proda se tudi

2 parceli njive in 2 parceli gozda.

Vpraša naj se pri Miha Grošetu v Vogljah št. 25, ali pa vsak pondeljek dopoldne do 1. ure v gostilni Jereb v Kranju.

Izdelovalnica damskih klobukov.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem svojo delavnico povečal

za izdelovanje, popravljanje in barvanje vse vrste damskih in moških klobukov

po najnovejši modi. Izdeloval bo moj sin, ki ima večletno prakso iz najmodernejših tovarn inozemstva. — Zagotavljajoč naročnike solidne postrežbe in najnižjih cen

se priporoča

Alojzij Pečnik in sin
klobučar v Kranju.

Krepkega učenca

ki ima vsaj dva razreda kake srednje šole

sprejme takoj veletrgovina v Kranju.

Vpraša naj se v upravnistvu „Save“ v Kranju.

Radi pomanjkanja prostorov se proda

več okroglih gostilniških miz in stavbnega kamenja.

Franc Šušteršič, Primskovo.

Trgovski pomočnik

dobra in večča ter zanesljiva moč sprejme se takoj

in pod ugodnimi pogoji v večji trgovini tu. — Kaj več iz prijaznosti pove uprava tega lista.

Odvetnik
Dr. Janko Šavnik
je otvoril svojo pisarno v Trstu, Nova ulica št. 11, 1. nadstropje.

Kupovalci! Nakupimo svoje potrebščine pri **Osvald Dobeicu** v Kranju na Glavnem trgu (pri Krisperju),

kajti ondi se dobijo raznovrstne suhe in oljnate barve, firnež, terpentin, lake vseh vrst, čopiči, krtače, otepači, ročne torbice, sesalke za otroke, predvratne slame, pipe i. t. d. Velika zaloga stekla, kakor steklenic, vrčev za vino, vodo in pivo, žepnih steklenic, kozarcev, solnic, steklenih skled in krožnikov, križev brez in s pokrivalom, stoječih, visečih, stenskih in hlevskih svetilk, svečnikov, belih in zelenih senčnikov, krogelj, likerjev in vinskih servic, vpletenih steklenic vseh velikosti i. t. d. Nadalje različnega porcelana, kakor umivalne, jedilne, čajne in kavine oprave v vseh barvah, robotih in gladkih skled, belih, pisanih in stenskih krožnikov vse velikosti, šalic za kavo, mleko in juho, loncev za juho, skledice za omako, posodice za jajca, kavnih strojev, loncev, brez in z napisom, pljuvalnikov, vrčev za mleko, kavo in čaj, vžigalnikov, ročnih svečnikov, vaz za cvetlice, posodice za zobotrebce, kropivnikov, vse vrst prstenih skled, krožnikov, etažer, šalic i. t. d. Velika izber kuhinjske posode, emajliranih skled, loncev, kastrolc, mlečnih ponev v modri in rujavi barvi, mlečnih in petrolejskih kangel, pekve, ponovk, zajemalk, belih in medenih korcev, pocinjenih skled za mešanje vse velikosti, belih loncev za perilo, aluminium posode, vseh vrst tac, žehtarov, cedilnikov za mleko, juho in čaj, pokrovk, modlov za torte, lijakov, lesenih in emajliranih solnic, likalnikov, mlinčkov za poper in kavo, požigalnikov za kavo, smetišnice, modrih in rujavih škafov za vodo, emajlirane umivalne oprave ter različnih umivalnih miz, strojev za meso in mandeljne, lite železne posode, žičnikov in žice, beštega, kakor vilce, noži žlice i. t. d. 29-12

Vsi predmeti se prodajajo po najnižjih cenah. Gostilničarji in neveste imajo posebne cene.

Na prodaj je tudi še malo rabljen **Singerjev šivalni stroj** za polovično ceno. Razglednice iz Kranja po 2 vin. Postrežba točna in solidna.

Tiskarna „SAVA“ v Kranju

se priporoča v izdelavo vseh tiskarskih del.

KOLESARJI, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštne** prosto prvi slovenski pravkar izišli

bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.

Poglejte pa pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno** blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah. 108 10-9

Karel Čamernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12, specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Spominjate se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

16 52-35

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

Vinska veletrgovina **Rudolf Kokalj, Kranj**

17-35

Priporočam svoja
izvrstna, zjamčeno pristna
dolenjska, metliška, štajerska in istrijska

vina

v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Veletrgovina **A. Adamič** v Kranju

priporoča

galanterijsko,
norimberško in
modno blago,
perilo in pletenine,
klobuke,
čepice.

Damske pasove.
Velika zaloga otroških vozičkov
in potovalnih kovčkov
po tovarniški ceni.
Lastna vrvarna v Ljubljani.

15-35

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otroških vozičkov.**
Najraznovstnejše **špecerijsko blago.**

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija
priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Krasen senčnat vrt

4 52-35

18-35

Eternit

najboljše strešno kritje

prodaja najceneje tvrdka

Merkur, Peter Majdič, Kranj

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7-35

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-35

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

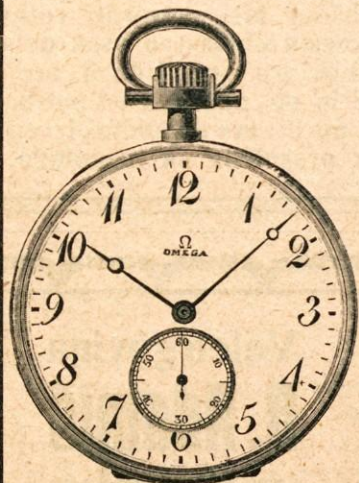
najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji nadomestek vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črno marmorirano Eschwegermilo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

14-28

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup

gramofonov
in optičnega blaga.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, pisma, zavitke, račune, bolete, cirkularji, letake, vabila, lepake, posmrtnice,

jukste, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, troškovniki, brošure, časopisi in sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah

izvršuje v najelegantnejši obliki, hitro in najcenejše.

Nakup suhih jedilnih gob po najvišji dnevni ceni.

Veletrgovina **J. & A. Majdič** Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznaro najboljši dalmatinski portland cement **„Salona“** za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

12-35

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju poprej C. Pleiweiss

10-35

priporoča svojo bogato zalogo vedno največjega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

poletno sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-35

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.